

ULOGA FINANSIJSKE AGENCIJE (FINE) KAO USLUŽNOG SERVISA "INSOLVENCIJSKIM" SUDOVIMA - FUNKCIONALIZACIJA ILI DEJUDAICIJALIZACIJA INSOLVENCIJSKO-PRAVNE ZAŠTITE?

Bodul, Dejan

Source / Izvornik: **Usluge i uslužna pravila : XII Majske savetovanje, 2016, 659 - 682**

Conference paper / Rad u zborniku

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:118:106031>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-19**

PRAVNI

Pravni fakultet Faculty of Law

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Law](#)
[- Repository University of Rijeka, Faculty of Law](#)

uniri DIGITALNA
KNJIŽNICA

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

XII МАЈСКО
САВЕТОВАЊЕ

УСЛУГЕ И УСЛУЖНА ПРАВИЛА

УРЕДНИК:
Миодраг Мићовић

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Крагујевац
2016.

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

УСЛУГЕ И УСЛУЖНА ПРАВИЛА

**Уредник
МИОДРАГ МИЋОВИЋ**

**Крагујевац
2016.**

УСЛУГЕ И УСЛУЖНА ПРАВИЛА

Зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 13. маја 2016. године, на Правном факултету у Крагујевцу.

Међународни научни одбор Мајског саветовања:

Проф. др Мирослав Миловић, Филозофски факултет Универзитета у Бразилији; Проф. др Маркус Фаро де Кастро, Правни факултет Универзитета у Бразилији; Проф. др Данче Манолева-Митровска, Правни факултет "Јустинијан I", Универзитета "Кирил и Методије" Скопље; Проф. др Миха Јухарт, Правни факултет Универзитета у Љубљани; Проф. др Хрвоје Качер, Правни факултет Свеучилишта у Сплиту; Проф. др Един Ризвановић, Правни факултет Универзитета "Џемал Биједић" у Мостару; Проф. др Снежана Миладиновић, Правни факултет Универзитета Црне Горе; Проф. др Миодраг Мићовић, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу

ИЗДАВАЧ: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу
Институт за правне и друштвене науке
Јована Цвијића 1, 34000 Крагујевац
телефон: (034) 306 513, 306 504
телефакс: (034) 306 540
е-пошта: faculty@jura.kg.ac.rs
веб: <http://jura.kg.ac.rs>

РЕЦЕНЗЕНТИ Проф. др Хрвоје Качер
Проф. др Снежана Миладиновић
Проф. др Миодраг Мићовић

ЗА ИЗДАВАЧА: Проф. др Радован Вукадиновић

УРЕДНИК: Проф. др Миодраг Мићовић

ШТАМПА: Графопромет д.о.о.

ТИРАЖ: 100

ISBN 978-86-7623-065-5

Штампање Зборника подржало Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

Др Дејан Бодул, доцент
Правног факултета Универзитета у Ријечи

УДК: 347.7

УЛОГА ФИНАНСИЈСКЕ АГЕНЦИЈЕ (ФИНЕ) КАО УСЛУЖНОГ СЕРВИСА "ИНСОЛВЕНЦИЈСКИМ" СУДОВИМА – ФУНКЦИОНАЛИЗАЦИЈА ИЛИ ДЕЈУДИЦИЈАЛИЗАЦИЈА ИНСОЛВЕНЦИЈСКО ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ?

Резиме

Реформама старог Стечајног закона (њих осам) као и имплементацијом Закона о финансијском пословању и предстечајној нагодби (с пет измјена), чија је примјена почела тијеком 2012., хрватско инсолвенцијско законодавство значајно је измијењено. Ипак, индикативна метода утврђивања чињеница показује како су стечајни и предстечајни поступци у односу на друге државе у окружењу нешто краћи, али су скупљи и с нижим ступањем намирења вјеровника. Наравно, у односу на земље с развијеним (стечајним) суставом, ови показатељи су релативно лошији. Узимајући у обзир да на такве податке поред самих законских рјешења утјечу и бројни извансудски (институционални) чимбеници, законодавац је 2015. направио још једну функционализацију Стечајног закона преузимајући, након трогодишњег експериментирања, из Закона о финансијском пословању и предстечајној нагодби, одредбе о предстечајној нагодби кроз одредбе о предстечајном поступку. Оба поступка, дакле стечајни и предстечајни поступак су изванпарнични *suī generis* поступци. Њихова посебност се одражава кроз сва њихова правила, а има свој нарочити одраз у нормирању, врсти и овлаштењима тијела која га проводе. Наиме, стечајни и предстечајни поступци су једини судски поступци у чијем провођењу осим судског тијела (стечајни судца појединац) судјелују и извансудска „тијела“ (стечајни управитељ односно повјереник, скупштина вјеровника и одбор вјеровника те Финанцијска агенција (даље: Фина). Оно што је у новом Стечајном закону замјетно је како улога суда постаје све више правосудна, а све мање административно управљачка. На тај се начин препуштају административне власти другим стручним тијелима, па међу осталим и Фини. Циљ је рада анализирати положај Фине као правне особе с јавним овластима која технички и административно помаже судбеној власти те је под њеним надзором у инсолвенцијским поступцима.

Кључне ријечи: (нови) Стечајни закон, Фина, стечајни и предстечајни поступак, административно-техничка помоћ.

1. Умјесто увода или почела новог Стечајног закона

Иако домет новог стечајног закона још увијек није могуће процијенити,¹ битне новине у односу на пријашње стечајно законодавство огледају се и у проширењу предмета (чл. 1. СЗ) те циља стечајног поступка (чл. 2. СЗ), особи предстечајног и стечајног дужника (чл. 3. СЗ) те реформирању стечајних разлога (чл. 5. СЗ). У погледу циља, уз досадашња рјешења ликвидацијског стечаја и стечајног пријеносног плана који представљају два начина провођења стечаја, дакле као два могућа смјера у провођењу стечајног поступка, законодавац одређује могућност покретања предстечајног поступка (даље: ПП) прије и изван покретања стечајног поступка ако постоји предстечајни разлог (пријетећа неспособност за плаћање) (чл. 4. СЗ). То је резултат идеје по којој би одредбе о предстечајној нагодби, које су биле често критизирани у јавности и стручним круговима због поговорања дужницима и запостављености судова у будуће требале бити регулиране новим СЗ. У Глави II (чл. 21-74. СЗ) су одредбе о предстечајној нагодби које су из Закона о финансијском пословању и предстечајној нагодби из 2012.² прешле у СЗ као предстечајни поступак. Тијела ПП-а су судија појединац и повјереник (чл. 21. СЗ), а ФИНА је технички и административни сервис суда (чл. 44. СЗ). У погледу стечајних разлога, треба истакнути да се разлог неликвидности и пријетеће инсолвентности брише, тако да у смислу СЗ као стечајни разлози остаје неспособност за плаћање (инсолвентност) и презадуженост (инсуфициентност) (чл. 5. СЗ). Пријетећа неспособност за плаћање је искључиво предстечајни разлог и она постоји ако суд стекне увјерење да дужник своје постојеће обвезе неће моћи испунити по доспијећу (чл. 4, ст. 1. СЗ). Такођер је реформиран и сустав доставе (чл. 12. СЗ). Судска писмена се достављају објавом писмена на мрежној страници е-огласна плоча судова, наравно ако Законом није друкчије одређено. Достава се сматра обављеном истеком осмога дана од дана објаве писмена на мрежној страници е-огласна плоча судова (чл. 12, ст. 1. СЗ). Новелирана је и обвеза осигурања стечајног управитеља од одговорности за штету. Новим рјешењем се тражи обвезно осигурање од одговорности према одредбама које се примјењују на одвјетнике, дакле, трошкови осигурања не би теретили стечајну масу већ стечајног управитеља особно (чл. 81, ст. 1, т. 4. СЗ). Такођер је, ради изнимне сложености дужности и фактичних послова које морају обављати стечајни

---

¹ Стечајни закон, НН, бр. 71/15. даље: СЗ или нови СЗ. Ступањем на снагу новог СЗ престаје важити Стечајни закон, НН, бр. 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12, 45/13. даље: стари СЗ. Такођер даном ступања на снагу новог СЗ у Закону о финансијском пословању и предстечајној нагодби (НН, бр. 108/12, 144/12, 81/13. и 112/13. (71/15. и 78/15)) престаје важити одредба чл. 1, т. 3, одредбе чл. 3, т. 10, 11, 12, 14. и 15, чл. 17. ст. 7, чл. 88. ст. 1, т. 3. – 6. те чл. 18.– 86, дакле одредбе о предстечајној нагодби.

² Закон о финансијском пословању и предстечајној нагодби, НН, бр. 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15. и 78/15. даље ЗФППН.

управитељи, законодавац реформирао опће (*in abstracto*) и посебне (*in concreto*) увјете за избор управитеља (чл. 77-95. СЗ). Двије важније новине су и право оспоравања тражбина вјеровника у ПП и уновчење предмета на којима постоји различно право у стечајном поступку. Уз дужника, право оспоравања има повјереник (чл. 24. СЗ), као и вјеровници (чл. 42. СЗ), док се некретнина на којој постоји различно право продаје искључиво у стечајном, а не у овршном поступку, на приједлог стечајног управитеља или различног вјеровника, уз одговарајућу примјену правила овршног поступка о оврси на некретнинама (чл. 247, ст. 1. СЗ).³ Свакако треба споменути још неке новине. Наиме, проблем је изазивала чињеница да стечајни управитеља заступа стечајну масу и по окончању стечајног поступка (чл. 89, ст. 1, т. 13. СЗ) па је ради квалитетног обављања наведене задаће новост могућност уписа стечајне масе у судски регистар ради добивања особног идентификационог броја (ОИБ-а) и ради квалитетније могућности уновчавања стечајне масе након закључења стечајног поступка (Глава XIV, чл. 438. СЗ). Даљња новина је и могућност отварања стечајног поступка над имовином правне особе која је престала постојати. Ова могућност произлази из Закона о судском регистру⁴ (чл. 70. СЗ), а претпоставка је да ликвидатор у поступку ликвидације над имовином правне особе која је брисана из судског регистра на темељу пријављених тражбина утврди да имовина није dostatна за намирење свих тражбина вјеровника с каматама (Глава XIII, чл. 437. СЗ). Коначно, новост су и стечајни поступци повезаних друштава (Глава X, чл. 391. СЗ)⁵ те реформирани скраћени стечајни поступак (чл. 428-436. СЗ) и међународни стечај (Глава XI, чл. 392-427. СЗ) који је сада усклађен с Уредбом 1346/2000.⁶ Ипак, како је предметна Уредба по правној снази изнад СЗ-а, већ је била у примјени од 1. септембра 2013. Надаље, поновним увођењем многобројних опција у свези са стечајним планом законодавац је признао пропуст из 2012. који је доктрина (Дика, Барбић, Ераковић и Гарашић), заједно с ЗФППН-ом већ оцијенила као „значајан корак уназад у развоју хрватског стечајног права, а посебице института стечајног плана“.⁷ Наиме, за проеуропски

³ Види Чувељак, Ј., *Непримјењивост Правилника о овршној продаји некретнина код продаје у стечајном поступку*, Право у господарству, вол. 3, 2015, бр. 54, стр. 375.

⁴ НН, бр. 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13. и 93/14.

⁵ Радовић, В., *Стечај повезаних друштава – основни проблеми и недоумице*, HARMONIUS - Journal of Legal and Social Studies in South East Europe, 2014, стр. 271-300.

⁶ Council Regulation (EC) No 1346/2000 of 29 May 2000 on Insolvency Proceedings – Уредба о стечајним поступцима, Official Journal of the European Communities L 160, 30. липња 2000. (Уредба Вијећа (ЕЗ) бр. 681/2007 од 13. липња 2007. о измјени пописа стечајних поступака, ликвидацијских поступака и стечајних управитеља у прилозима А, Б и Ц Уредби (ЕЗ) бр. 1346/2000 о стечајним поступцима).

⁷ Опширније, Гарашић, Ј., *Стечајни план након измјена и допуна Стечајног закона 2012.*, Зборник: Дјелотворна правна заштита у правичном поступку - Изазови правосудних трансформација на југу Европе, *Liber amicorum* Михајло Дика, Загреб,

круг је карактеристично да је осим традиционалног модела стечаја с продајом појединачних средстава или подuzeћа у цјелини, у посљедња три десетљећа, по узору на главу 11. Стечајног законика САДа, развијен и модел реорганизације дужника који за циљ има вјеровницима осигурати вриједност која је квантитативно најмање једнака ономе што би примили тијekom стечајног поступка који као крајњи резултат има ликвидацију, дакле брисање, дужника. Стога након десетљећа практичне и нормативне маргинализираности циљева стечајног поступка, а посебно посљедњих неколико година, тенденција нужности опстанка субјекта кроз, прво преустрој, па стечајни план, па кроз институт предстечајне нагодбе, сада кроз предстечајни поступак и нова-стара рјешења стечајног плана постајала је сам врх листе правно-политичких циљева реформе трговачког односно стечајног правосуђења.^{8 9}

2. Дефинирање појмова и осврт на досадашњу улогу Фине у стечајним поступцима

У сваком случају нови Стечајни закон садржи бројне, често суштинске измјене у односу на пријашњи законодавни оквир. С обзиром на тему, нашу пажњу усмјерити ћемо само на положај Фине у стечајном поступку. Имајући у виду комплексност и актуалност проблема који у овом раду обрађујемо, а ради прецизности и јасноће, сматрамо значајним направити термилошко појашњење појма и улоге Фине.

Наиме, Фина под овим именом дјелује од сижечња 2002, као наследица Завода за платни промет (ЗАП) односно Службе друштвеног књиговодства (СДК). Фина је по правном облику правна особа с јавним овластима за коју је упис прописан посебним законом, а једини оснивач је Република Хрватска. Посебан закон по којем је основана је Закон о финансијској агенцији,¹⁰ а основна

2013, стр. 490. те Дика, М., *Предстечајна нагодба: претпоставке, покретање, тијела, судионици, provedба поступка, учинци, стављање изван снаге*, Зборник: Савјетовање о Закону о финансијском реструктурирању и предстечајној нагодби (НН, бр. 108/12), Загреб, 2012, стр. 54.

⁸ Бодул, Д., Вуковић, А., *(Још једна) реформа стечајног законодавства функционизација стечајно правне заштите или placebo ефект*, Зборник Правног факултета Свеучилишта у Риједи, вол. 36, 2015, но. 1, стр. 181-213. те Чувељак, Ј., *О новом Стечајном закону*, Право и порези, бр. 7-8, 2015, стр. 3-12.

⁹ За нека искуства у реформи стечајног законодавства у Србији види, Радуловић, Б., *Унапред припремљени планови реорганизације и проблем негативне селекције*, Анали Правног факултета Унверзитета у Београду, 2015., стр. 151-168. те и др., *Стечај у Србији – чињенице, заблуде и ненамераване последице*, Економска политика Србије у 2014, Зборник: Могућности привредног раста у условима реформи и фискалне консолидације, Београд, 2014, стр. 127-148.

¹⁰ НН, бр. 117/01, 60/04. и 42/05.

дјелатност је финансијско посредовање путем тржишних активности. У оквиру наведених дјелатности Фина је држави партнер у низу пројекта.

Када се говори о стечајним поступцима прву улогу је добила сукладно одредбама Закона о платном промету у земљи,¹¹ затим кроз продају имовине дужника као цјелине у Стечајном закону,¹² а значајнију улогу у инсолвенцијском праву је добила кроз одредбе ЗФППН.¹³ Ту је улога Фине, односно нагодбеног вијећа, била формалне нарави на начин да она није одлучивала о тому хоће ли нагодба на крају бити склопљена или не, нити је одлучивала о међусобним правима и обвезама странака у поступку. Задаћа је била да води поступак, да пази да се поступак одвија у законским оквирима и да усмјерава странке да дођу до споразума којим ће уредити међусобна права и обвезе. Ипак у пракси, иако је доношењем ЗФППН знатно измијењен стечајни поступак у Републици Хрватској, у његовој трогодишњој практичној примјени уочено је низ проблема у тумачењу и учинцима појединих одредби и института, што ће се покушати отклонити новим СЗ и пратећим прописима. Наиме, извршен је повратак на традиционални приступ, према којем инсолвенцијски поступак припада ужој сфери судске дјелатности.

3. Анализа улоге Фине у новом Стечајном закону

Притисак за реформу предстечајних нагодби, односно за јачу улогу суда, вршила је и примјена чл. 6. из Еуропске конвенције за заштиту људских права и темељних слобода¹⁴ (*European Court of Human Rights* – даље: *ECHR*).¹⁵ Наиме, пракса *ECHR* -а назначује како се чл. 6., ст. 1. примјењује на стечајни поступак¹⁶ па прва двојба која се односи на саму легитимност процеса дејудикализације кроз модел предстечајне нагодбе је чињеница да стечајно правна заштита мора бити у надлежности оног тијела које Конвенција означава синтагмом „трибунал“ (који без обзира на то којој власти припада), а данас та својства у позитивном

¹¹ НН, бр. 117/01.

¹² Чл. 44. ЗИД СЗ, НН, бр. 123/03.

¹³ Закон о финансијском пословању и предстечајној нагодби, НН, бр. 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15. и 78/15.

¹⁴ НН-МУ, бр. 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06. и 2/10.

¹⁵ Подробније, Омејец, Ј., *Конвенција за заштиту људских права и темељних слобода у пракси Еуропског суда за људска права, страсбоуршки acquis*, Загреб, 2013, стр. 1297. *et seq.*

¹⁶ Arg., *S.p.r.l. ANCA and Others protiv Belgije*, одлука, 10. просинца 1984, Decisions and Reports 40, *Interfina and Christian della Faille d'Huysse protiv Belgije*, одлука, 4. свибња 1987, бр. 11101/84, *Ceteroni protiv Italije*, пресуда, 15. студени 1996, Reports of Judgments and Decisions 1996-V, *Bassani protiv Italije*, пресуда, 11. просинца 2003, бр. 47778/99, *Capital Bank AD protiv Bugarske*, пресуда, 24. студени 2005, бр. 49429/99 и *Sukobljević protiv Hrvatske*, пресуда, 2. студени 2006, бр. 5129/03.

праву има само суд.¹⁷ То је резултирало „брисањем“ законодавних рјешења по којима је Фина *de facto* и *de iure* одлучивала у поступцима предстечајне нагодбе. Ново рјешење указује на самосталност суда што подразумијева да је суд посебна врста тијела државне власти за који вриједе посебна правила суђења, а притом јој Фина служи као „испомоћ“ у поступку.

3.1. Улога Фине у предстечајном поступку

Једна од већих промјена у СЗ је имплементација главе II односно одредби о предстечајној нагодби које су из ЗФППН прешле у СЗ као предстечајни поступак (чл. 21-74. СЗ). Сам предстечајни поступак (даље: ПП) је замишљен за оне субјекте који су у суштини финансијски здрави и имају пословну перспективу, али им је главна препрека за даљи напредак неповољан однос у биланци и другим финансијским извјештајима, с тим да имају економски реалну могућност да кроз преговоре са својим највећим вјеровницима осигурају прилив капитала који је неопходна претпоставка њиховог развоја.

3.1.1. Опће одредбе

Тијела ПП-а су судац појединац и повјереник (чл. 21. СЗ), а Фина је технички и административни сервис суда (чл. 44. СЗ), чији рад суд стално надзире (чл. 45. СЗ). Синтагма нагодбено вијеће више не постоји у СЗ већ само Фина, а осим такве језичне форме разлика је много дубља. Наиме, у ПП-у искључиво је стварно и мјесно надлежан трговачки суд на чијем подручју се налази сједиште дужника па се приједлог за отварање ПП-а подноси суду (чл. 16. СЗ), не више Фини као што је био случај с предстечајном нагодбом (нема више нити управног суда па сада о свему одлучује надлежни трговачки суд, односно по жалби Високи трговачки суд Републике Хрватске). У складу с наведеним, логична новост је да се у ПП-у пред трговачким судом на одговарајући начин примјењују правила парничног поступка (чл. 10. СЗ), у складу са Законом о парничном поступку, за разлику од досадашње одговарајуће примјене одредаба Закона о опћем управном поступку у оквиру поступ(а)ка предстечајне нагодбе који су вођени пред Фином. Штовише, суд у ПП-у, како смо истакнули надзире рад Фине те јој је овлаштен дати упуте и затражити обавијести или извјешћа о подузимању радњи у поступку, а ако Фина не подузима радње у поступку, суд је може казнити новчаном казном до 50.000,00 кн (чл. 45. СЗ). Достава између суда и Фине обавља се електроничким путем (чл. 12, ст. 5. СЗ). За радње у ПП-у прописане овим Законом које је дужна подузети Фина надлежне су њене

---

¹⁷ У предмету *Stran Greek Refineries* и *Stratis Andreadis* против Грчке, пресуда, 9. просинца 1994, Серија А, бр. 301-Б нагласио је важност владавине права с аспекта недопуштеног утјечаја законодавца на исходе судских поступака.

јединице (чл. 44, ст. 1. и 2. СЗ), а што је подробније уређено Правилником о попису јединица Финансијске агенције и подручјима њихове надлежности.¹⁸

3.1.2. Овлаштења и дужности Фине у предстечајном поступку

У ПП-у, Фина има одређена овлаштења и дужности која су шира него у стечајном поступку. Она издаје потврде о постојању предстечајних разлога, заприма пријаве тражбина, заприма изјашњења дужника и повјереника о пријављеним тражбинама, саставља таблицу пријављених тражбина и таблицу оспорених тражбина, те заприма оспоравање тражбина. Посебно важна улога Фине је поступање с основама за плаћање након отварања ПП-а, затим након обуставе ПП-а те коначно након правомоћности рјешења о потврди предстечајног споразума (правне последице отварања ПП). Поставља се, међутим питање је ли законодавац Фини морао додијелити послове у свези с пријавама тражбина које послове у стечајном поступку обављају стечајни судач и стечајни управитељ? Наведене послове могао је, умјесто Фине свакако обављати и повјереник, али се тада отвара неколико питања. Прво, именовање повјереника у сваком ПП није обавезно, већ овиси о процјени суда о потреби за његовим именовањем (чл. 33, ст. 2. СЗ) те, друго, достатност уплаћеног предумја од 5.000,00 куна за покриће свих трошкова овога поступка (чл. 28. СЗ). Наиме, Уредба о критеријима и начину обрачуна и плаћања награде стечајним управитељима¹⁹ одређује да повјеренику ПП-а припада право на једнократну награду за послове обављене у ПП-у у износу од 3.000,00 куна до 20.000,00 куна бруто (чл. 3). Упитно је хоће ли суд само због трошкова повјереника присиљавати дужника да сноси веће трошкове од горњег лимита од 5.000,00 куна. Затим, повјереник не може рачунати да покриће трошкова из Фонда за намирење трошкова стечајног поступка који је строго намијењен за намирење трошкова стечајног поступка (чл. 111. СЗ). То значи да је разумљиво, с обзиром на количину и квалитет обраде да се законодавац за послове евиденције одлучио за Фину која неспорно има капацитете удовољити свим захтјевима ПП-а уз разумну цијену накнаде за услуге од 760,00 куна увећаном за порез на додану вриједност.

3.1.3. Улога Фине у подношење приједлога за отварање предстечајног поступка

Приједлог за отварање ПП-а је овлаштен поднијети дужник или вјеровник, ако се дужник сугласи с тим приједлогом (сугласност се мора доставити уз приједлог) (чл. 25. СЗ). Имајући на уму да је покретање овог поступка право не и дужност, разлог за покретање је пријетећа неспособност за плаћање, дакле, уколико суд стекне увјерење да дужник своје предстојеће обвезе неће моћи

---

¹⁸ НН, бр. 106/15.

¹⁹ НН, бр. 105/15.

испунити по доспијећу. Једна од трију пресумпција је да дужник у Очеvidнику редослиједа основа за плаћање који води Фина има једну или више евидентираних неизвршених основа за плаћање које је требало, на темељу ваљаних основа за плаћање, без даљњег пристанка дужника наплатити с било којег од његових рачуна (чл. 4, ст. 2. СЗ). Постојање наведене околности доказује се потврдом Фине која је дужна на захтјев дужника или вјеровника без одгоде издати такву потврду. У противном, она одговара за штету коју би подносиатељ захтјева због тога могао претрпјети (чл. 4, ст. 3. СЗ).

3.1.4. Улога Фине у отварање предстечајног поступка

У случају да суд утврди да су испуњене претпоставке за отварање ПП-а, донијет ће рјешење о отварању овога поступка у којем ће именовати повјереника, ако то сматра потребним, те ће га објавити на мрежној страници е-огласна плоча судова (чл. 33. СЗ). Рјешење о отварању ПП-а суд ће доставити Фини (чл. 34., ст. 5. СЗ). Рјешење мора садржавати тачно специфициране податке (чл. 34. СЗ). Потом вјеровници своје тражбине пријављују надлежној јединици Фине на прописаном обрасцу те у пријепису прилажу исправе из којих тражбина произлази, односно којима се доказује (*ibid*). При тому Фина има право на накнаду стварних трошкова чију врсту и висину прописује Правилник о врсти и висини накнаде трошкова Финанцијске агенције у предстечајном поступку и о висини накнаде трошка Финанцијске агенције за подношење приједлога за отварање стечајног поступка.²⁰ Накнада стварних трошкова исплатит ће се из средстава предујма који је подносиатељ дужан уплатити за трошкове ПП-а у износу од 5.000 кн (чл. 28. СЗ). Додатни трошак представља и чињеница да ако поједина пријављена тражбина наведена у приједлогу за отварање поступка буде оспорена, подносиатељ пријаве дужан је за пријаву сваке поједине тражбине платити накнаду Фини у износу од 2% од износа тражбине, али не више од 200,00 кн (чл. 40, ст. 1. СЗ). У коначници, индикативна метода утврђивања чињеница указује како ће вјеројатно наведени трошкови довести и до скупљег поступка. Правне посљедице отварања ПП-а наступају у тренутку кад је рјешење о отварању објављено на е-огласној плочи суда те утјечу на све тражбине вјеровника настале до отварања поступка, осим на права разлучних и излучних вјеровника те тражбине радника и пријашњих дужникових радника те мјере осигурања у казном поступку и порезне поступке утврђивања злоупотребе права (чл. 65. СЗ). Један од посљедица је да Фина престаје извршавати све основе за плаћање евидентираних у Очеvidнику, осим обрачуна неисплаћене плаће, накнаде плаће и отпремнине те основа за плаћање које се односе на мјере осигурања у казном поступку (чл. 69. СЗ).

Дужник и повјереник (ако је именован) дужни су се изјаснити у року од осам дана од дана истека рока за пријаве о пријављеним тражбинама вјеровника, а вјеровници могу оспорити пријављене тражбине другог вјеровника. На темељу

---

²⁰ НН, бр. 106/15.

тих оспоравања Фина саставља таблицу пријављених и таблицу оспорених тражбина које јавно објављује те сву документацију електронички доставља суду (чл. 41-43. СЗ).

3.1.5. Улога Фине у поступка потврђивања предстечајног споразума или у поступку ускрате и обуставе предстечајног споразума

Након рочишта ради испитивања тражбине те рочишта гдје се расправља и гласује о плану реструктурирања, суд доноси рјешење којим се потврђује предстечајни споразум или се потврда ускраћује и обуставља предстечајни поступак. У случају да рјешење којим се потврђује предстечајни споразум постане правомоћно суд ће исто доставити Фини. Од дана примитка правомоћнога рјешења којим се потврђује предстечајни споразум, Фина неће наставити с provedбом оврхе на новчаним средствима по рачуну дужника на темељу основа за плаћање које је престала извршавати од примитка рјешења о отварању предстечајнога поступка (чл. 71, ст. 1. СЗ). Међутим, од дана примитка правомоћнога рјешења о обустави предстечајнога поступка, Фина ће наставити с provedбом оврхе на новчаним средствима по рачуну дужника на темељу основа за плаћање које је престала извршавати од примитка рјешења о отварању предстечајнога поступка (чл. 71, ст. 1. СЗ). У случајевима обуставе предстечајног поступка, суд ће *ex officio* наставити поступак као да је поднесен приједлог за отварање стечајнога поступка, осим ако утврди да је дужник способан за плаћање и да је испунио све обвезе према вјеровницима (чл. 64, ст. 2. СЗ).

3.2. Улога Фине у стечајном поступку

Тијела стечајнога поступка су суд, стечајни управитељ, скупштина вјеровника и одбор вјеровника (чл. 75). У погледу овлаштења суда није било значајнијих измјена, осим што сада умјесто суда одбор вјеровника одобрава предрачун трошкова стечајнога поступка (чл. 98, ст. 2., т. 4), а суд одобрава исплату (чл. 76). Дакле, Фина није тијело поступка већ само и искључиво судионик као и у случају ПП-а, али са суженим овлаштењима и дужностима.

3.2.1. Улога Фине у подношењу приједлога за отварање стечајног поступка правне особе и осигурању новчаних средстава за намирење трошкова стечајног поступка

Уз правила о овлаштењу дужника и вјеровника за подношење приједлога за отварање редовног стечаја, у наведеном контексту једна од важнијих новости је обвеза Фине да подноси приједлог за отварање стечајнога поступка, ако правна особа у Очевиднику редослиједа основа за плаћање има евидентиране неизвршене основе за плаћање у непрекинутом раздобљу од 120 дана (чл. 110, ст. 1. СЗ). У наведеном случају суд може донијети рјешење о отварању стечајнога

поступка без provedбе претходног поступка (чл. 116, ст. 1, т. 3. СЗ). Притом сукладно одредбама споменутог Правилника о врсти и висини накнаде трошкова Фине, иста има право на накнаду трошка у износу од 140,00 куна увећаном за порез на додану вриједност. Наведени трошак има статус вјеровника стечајне масе будући да представља трошак стечајног поступка (чл. 110, ст. 5. и 6. СЗ). Такођер битно је споменути да се на Фини не односи правило да је подносилац приједлога за отварање стечајног поступка дужан платити своту предујма од 1.000,00 куна у Фонд за намирење трошкова стечајног поступка те да је по налогу суда у року од осам дана додатни своту предујма која не може бити виша од 20.000,00 куна (чл. 114, ст. 3, т. 2. СЗ).

Надаље, како намирење трошкова стечајног поступка представља посебан проблем, одређено је да се Фонд за намирење трошкова стечајног поступка оснива на сваком суду, а да се средства осигуравају на темељу правила из СЗ-а. Поступак осигурања новчаних средстава за намирење трошкова стечајног поступка детаљно је разрађен. Прописано је да ће Фина, након што утврди немогућност извршења основе за плаћање ради недостатка новчаних средстава на рачунима дужника правне особе, наложити банци да заплијени новчана средства с рачуна дужника, у износу од 5.000,00 куна за предујам за намирење трошкова стечајног поступка (чл. 112, ст. 1. СЗ). Налог да се заплијене новчана средства проводи се прије осталих налога, осим налога за извршавање основа за плаћање обрачуна послодавца о неисплати доспјелог износа плаће и накнаде плаће (чл. 112, ст. 2. СЗ).²¹ Ако Фина заплијени износ који је достатан за намирење свих неизвршених основа за плаћање уписаних у Очеvidник редослиједа основа за плаћање, обуставит ће даљу заплјену за износ предујма за намирење трошкова стечајног поступка, ослободит ће износ заплијењених средстава те издати налог банкама за извршење основа за плаћање уписаних у Очеvidник редослиједа основа за плаћање, осим ако је Фина на темељу одредбе чл. 110, ст. 1. овога Закона поднијела приједлог за отварање стечајног поступка (чл. 112, ст. 3. СЗ). Након извршења свих неизвршених основа за плаћање, Фина ће издати налог за ослобођење заплијењених средстава и омогућити дужнику

---

²¹ Дана 01.01.2015. ступила је на снагу одредба чл. 67, ст. 4. Закона о измјенама и допунама Овршног закона (НН, бр. 93/14), којом је чл. 209. ОЗ-а додан нови ст. 4. којим је прописано да ће се оврха на новчаној тражбини по рачуну овршеника на темељу обрачуна послодавца о неисплати доспјелог износа плаће, накнаде плаће или отпремнине провести прије оврхе ради наплате свих других тражбина по том рачуну неовисно о времену њихова настанка, осим оврхе ради остварења дјететове тражбине уздржавања. Наведено значи да оврха на темељу обрачуна послодавца има приоритет у наплати те се обрачун послодавца евидентира на прво мјесто у Очеvidнику редослиједа основа за плаћање, осим наплате тражбине за уздржавање дјетета (алиментација) и привремено уздржавање. Ова одредба се примјењује само на обрачуне послодавца који су достављени на дан или након 01.01.2015. те исти неће имати предност при наплати у односу на друге основе задримљене закључно са 31.12.2014.

располагање (чл. 112, ст. 4. СЗ). Суд ће одмах након примитка приједлога за отварање стечајнога поступка затражити од Финe обавијест о осигурању средстава за намирење трошкова стечајнога поступка (чл. 112, ст. 5. СЗ). Рјешењем о отварању стечајног поступка над дужником правном особом, суд ће наложити Фини да наложи банци приенос заплијењеног износа предујма на рачун суда и обустави даљњу пљенидбу ако износ предујма није заплијењен у цијелости (чл. 112, ст. 6. СЗ). Ако суд одбаци или одбије приједлог за отварање стечајног поступка, рјешењем о одбацивању односно одбијању наложити ће Фини да ослободи заплијењена средства (чл. 112, ст. 7. СЗ).

3.2.2. Улога Финe у скраћеном стечајном поступку

Од споменутог редовног стечаја, треба разликовати тзв. скраћени стечајни поступак (чл. 428-436. СЗ). Наведеним правилима је одређено да ће Фина поднијети приједлог за отварање скраћенога стечајног поступка ако су кумулативно испуњени сљедећи увјети: а) у Очевиднику редослиједа основа за плаћање има евидентиране неизвршене основе за плаћање у непрекинutom раздобљу од 120 дана; б) друштво нема запосленика; ц) нису испуњене претпоставке за покретање другога поступка ради брисања из судскога регистра. Дакле, укинута је обвеза предлагатеља да провјери постојање имовине, а што је до сада пријашњи предлагатељ, Министарство финансија – Порезна управа, провјеравала. На темељу захтјева Финe, суд ће након увида у судски регистар на е-огласној плочи објавити оглас с позивом особама овлашћеним за заступање дужника да у року од 15 дана од дана објаве огласа поднесу суду јавнобилежнички овјеровљен попис имовине и обвеза те позив вјеровницима да најкасније у року од 45 дана од објаве огласа предложe отварање стечајнога поступка. Ако се нитко у тим роковима не јави и не предујми средства за намирење трошкова поступка, сматрат ће се да је дужник неспособан за плаћање те ће суд донијети рјешење о отварању и закључењу скраћенога стечајног поступка. У противном, суд ће обуставити скраћени стечајни поступак и одговарајућом примјеном опћих одредаба стечајнога поступка донијети рјешење о покретању претходнога поступка, односно отварању стечајнога поступка. Пракса упозорава како ће због наведеног формалистичког приступа доћи до брисања великог броја субјеката који имају имовину, а и неће се контролирати јесу ли дужници своју имовину уступили побојним правним радњама с циљем оштећења вјеровника. Како би избјегли наведени проблем поредбена искуства указују на ступњевит приступ услијед ограничене могућности судова да апсорбирају значајнији број нових стечајних поступака.

3.2.3. Улога Финe у поступку уновчења стечајне масе

Даљња улога Финe је истакнута код правила о уновчавању стечајне масе. Наиме, ту је стечајни управитељ дужан, уз одговарајућу примјену правила овршнога поступка, доставити Фини без одгоде податке о свим некретнинама које се продају у стечајном поступку, а о покретнинама ако је њихова

процијењена вриједност већа од 50.000,00 кн ради уписа у Очевидник некретнина и покретнина, уз назнаку да се продају у стечајном поступку (чл. 229, ст. 3. СЗ). Дакле, промијењена је особа која води очевидник некретнина и покретнина јер су се исти подаци прије достављали Хрватској господарској комори (ХГК).

У погледу правила о продаји имовине дужника као цјелине, одређено је да све објаве иду путем е-огласне плоче те да ако је одлуком о продаји одређена продаја електроничком јавном дражбом, продаја ће се провести уз одговарајућу примјену правила о вршном поступку о оврси на некретнини (чл. 235, ст. 2. и 3. СЗ). Суд ће одлуку о продаји потврдити рјешењем ако оцијени да се продајом вјеровници не доводе у неповољнији положај за намирење од онога у којему би били кад би се имовина дужника уновчила по појединим дијеловима (чл. 235, ст. 6. СЗ). На темељу одлуке о продаји и правомоћног рјешења суда о потврђивању одлуке о продаји на мрежним страницама е-огласна плоча и на мрежним страницама Фине објавит ће се оглас, уз назнаку увјета и начина продаје. У огласу ће се назначити мјесто, вријеме и начин увида у попис имовине стечајног дужника, попис разлучних права, доказе да имовина припада дужнику, пословне књиге и документација стечајног дужника и разгледавања имовине (чл. 236, ст. 1. СЗ).

Коначно, и у погледу уновчења предмета на којима постоји различно право постоје нова правила (чл. 247-256. СЗ). Наиме, након отварања стечајнога поступка различни вјеровници нису овлаштени покренути поступак оврхе или осигурања, а прекинути поступци оврхе и осигурања које су ти вјеровници покренули прије отварања стечајног поступка, наставит ће и провести суд који води стечајни поступак по правилима о вршном поступку. Дакле, овом одредбом се прописује нова процесна правила према којима различни вјеровници губе право покренути поступке оврхе или осигурања након отварања стечајнога поступка, те се прописује надлежност стечајног суда за наставак прекинутих поступка. Ова измјена процесних правила нужна је ради концентрације и убрзања стечајних поступака. Продају некретнине проводи Фина електроничком јавном дражбом.

Ако стечајни вјеровници нису на извјештајном рочишту друкчије одредили начин и увјете продаје, имовина дужника продаје се одговарајућом примјеном одредби чл. 247. и 249. СЗ (уновчење предмета на којима постоји различно право).

У свим случајевима, стечајни суд и стечајни управитељ добили су додатне обвезе чиме је објективно у великом броју случајева растерећен **овршни суд**.

3.2.3.1. Улога Фине у поступку продаје некретнина у стечају

До имплементације новог СЗ-а продаја некретнине најчешће се обављала на два начина - усменом јавном дражбом или непосредном погодбом. **Стога можда** и највећу новину представљају правила за продају некретнина у стечају гдје се примјењују правила о проведби оврхе на некретнини. Из изложених основних

правила о продаји некретнине у стечају произлази да се она редовито продаје по правилима о уновчењу некретнине у овршном поступку, због чега је разумијевање продаје некретнине у овршном поступку нужно да би се схватила њезина продаја у поводу стечаја. Наиме, када се говори о некретнини као предмету оврхе односно дијелу стечајне масе, тада иста може бити само некретнина која је као цјелина одређена правилима која уређују власништво и друга стварна права, дакле, прихватило се начело јединства некретнине (чл. 9. ЗОВ).²²

Продаја и уновчење некретнине обавља се продајом на електроничкој јавној дражби (чл. 97, ст. 1. ОЗ),²³ с тим да су правила о електроничкој јавној дражби путем Финe, знатно измијењена. Дакле, одустало се од *lex specialis* прописа²⁴ који је требао уређивати provedбу продаје некретнина и покретнина у овршном поступку, па оно што се тим прописом требало уредити унесено је у Овршни закон, посебице у његов дио насловљен: *Поступак продаје некретнине у Агенцији* (чл. 132.а-132.и ОЗ). Од наведених подзаконских аката најзначајнији је Правилник о начину и поступку provedбе продаје некретнина и покретнина у овршном поступку,²⁵ којим су уређена сва питања битна за provedбу поступка продаје покретнина и некретнина код Финe (Агенције).

Тим Правилником уређено је питање доставе писмена између Финe и надлежних тијела, облик и садржај захтјева за продају и осталих писмена у поступку provedбе продаје, начин објаве писмена на мрежним страницама Финe, садржај позива и начин уплате предујма за покриће трошкова provedбе продаје, износ, начин уплате и начин поврата јамчевине, поступак додјеле идентификатора у електроничкој јавној дражби, облик и садржај пријаве за судјеловање у тој дражби, начин прикупљања и давања понуда, садржај извјештаја о provedеној дражби, поступак и начин уплате куповнине, те поступак и начин provedбе рјешења о намирењу (чл. 1. Правилника).

За одлучивање о приједлогу за оврху на некретнини и за provedбу мјесно је надлежан суд на чијем се подручју некретнина налази (чл. 79. ОЗ). Саму продају некретнине проводи Финa, чија је искључива надлежност за provedбу оврхе одређена чл. 132.а ОЗ-а према којем се захтјев за продају и остала писмена у поступку продаје некретнина достављају регионалним центрима Финe чија се мјесна надлежност утврђује према надлежности суда који проводи оврху, дакле суда на чијем се подручју некретнина налази. Свакако, то не значи да је поступак чисто техничког карактера, јер је продаја без сумње представља „упад“ у

---

²² Закон о власништву и другим стварним правима, НН, бр. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12. и 152/14.

²³ Ћ, аđ. 112/12, 25/13. è 93/14. ääšâ: ÎÇ.

²⁴ Приједлог Закона о provedби продаје некретнина и покретнина у овршном поступку. Доступно на мрежним страницама: <http://www.sabor.hr/prijedlog-zakona-o-provedbi-prodaje-nekretnina-i-p>. (12.01.2016).

²⁵ НН, бр. 156/14.

имовинскоправну сферу дужника, што захтијева висок ступањ правне сигурности, професионалности, транспарентности и учинковитости, а што може пружити само суд. Ипак није предвиђена могућност да продају (електроничку дражбу) проведе суд или да се иста повјери јавном билежнику.

Фина продаје некретнину на темељу судског захтјева за продају као посебне врсте писмена којом суд налаже Фини да отпочне поступак продаје те уз захтјев доставља рјешење о оврси, извадак из земљишне књиге и закључак о продаји (чл. 95.а, ст. 2. ОЗ). Фина код тога има исту позицију као и судски овршитељ (чл. 95а., ст. 3. ОЗ). У чл. 5. Правилника је одређено да захтјев за продају некретнине у овршном поступку мора садржавати низ елемената, а ако исте не садржи није потпун. Посљедично прописани су случајеви када Фина неће поступати по захтјеву и то због немогућности поступања. Овдје је, у најмању руку по схваћању доктрине, занимљива овласт Фини да утврђује да не може поступити по захтјеву за продају, при чему је у том је случају Фина дужна обавијестити надлежно тијело о томе и навести разлоге због којих сматра да постоји немогућност поступања. Ипак сматрамо упитним смије ли Фина тако поступити. Држимо, а што излази и аналогије сличних ситуација у поступањима јавног билежника, да би Фина такав захтјев требала доставити суду на одлучивање. Штовише, јудикатура поставља питање ситуације у којој Фина сматра једно, а надлежни суд друго, али због недоречености поставља се питање на који ће се начин тада оврха на некретнини уопће моћи провести, хоће ли оврховодитељ имати могућност поднијети и коме жалбу ради не поступања. У сваком случају јавна дражба или точније речено запримање понуда започиње објавом позива на судјеловање у електроничкој јавној дражби коју Фина објављује на својим мрежним страницама (чл. 97, ст. 1. ОЗ). Од објављивања позива до почетка прикупљања понуда мора протећи најмање шездесет дана (чл. 97, ст. 5. ОЗ). Објави позива претходи позив оврховодитељу да уплати предужам за трошкове које ће имати Фина при продаји. Не уплати ли оврховодитељ предужам, Фина неће провести продају некретнине, него ће о тому обавијестити овршни суд, који ће потом обуставити оврху (чл. 95.а, ст. 4. ОЗ). Наведено подразумијева да понудитељ мора имати осигуране техничке предувјете. При томе већ при првој пријави за једину електроничку јавну дражбу, понудитељ мора попунити образац пријаве и тај образац мора бити потписан напредним електроничким потписом (чл. 15, ст. 1. Правилник). Фина позив, према сасвим новом начину комуницирања са странкама у поступку, такођер, објављује на својим мрежним страницама и сматра га достављеним истеком осмог дана од дана објаве (чл. 132.б, ст. 2. ОЗ). Дужност је Фини да у свим пословним јединицама осигура могућност увида у јавне објаве, а позив се може објавити и у средствима јавног приопћавања на приједлог странке и наравно под увјетом да странка за то предужми потребна средства. Како је продаја некретнина сада повјерена Фини, то је знатно повисило саме трошкове продаје, па вјеровници морају бити свјесни предметних трошкова ако не дају стечајном управитељу упуту о другом начину продаје (в. чл. 229, ст. 1. СЗ). У сваком случају Фина има право наплатити трошкове које ће иста имати у

свези с продајом некретнина и то из предујма за покриће трошкова које ће платити оврховодитељ. Као купци у дражби могу судјеловати особе које су претходно дале јамчевину (чл. 99, ст. 1. ОЗ) и поднијеле пријаву за судјеловање у електроничкој јавној дражби (чл. 132.е, ст. 1. ОЗ). Јамчевина може бити изражена само у кунама и то у складу с увјетима продаје. Суставу електроничке јавне дражбе понудитељ може приступити особно, али и по опуномоћенику односно законском заступнику. У досадашњој пракси се поставило питање како реагирати на поступке особа које се, ослобођене од претходног полагања јамчевине, укључују у поступак продаје, понуде највишу цијену и постигну да им некретнина буде досуђена, али не плате у року куповнине и тако без санкција онемогуће продају некретнине. Стога је законодавац у најновијим измјенама укинуо могућност ослобађања од плаћања јамчевине за Републику Хрватска, опћине, градова и жупаније те државна тијела судјелују ли у поступку као странка (чл. 99. у вези с чл. 15, ст. 2. ОЗ). Ако би понудитељ судјеловао у поступку продаје преко опуномоћеника, тада се пуномоћ о томе похрањује у Фини (чл. 14. Правилника). Јудикатура назначује како ће то захтијевати да једна пуномоћ постоји за суд, а да друга пуномоћ постоји за Фину. У сваком случају након уплате јамчевине, а при пријави за судјеловање у дражби, Фина будућем понудитељу додјељује и доставља тзв. идентификатор под којим анонимно судјелује у дражби - подноси своју понуду (чл. 132.е, ст. 3. ОЗ). То значи да за сваку дражбу понудитељ мора имати различити идентификатор. Ако је понудитељ заступан по опуномоћенику или законском заступнику, тада се идентификатор доставља опуномоћенику или законском заступнику (чл. 15. Правилника). Сама јамчевина се уплаћује на посебан рачун Фине и то најкасније задњег дана објаве позива на судјеловање у електроничкој јавној дражби, тиме да се уплатитељем јамчевине сматра особа чији је особни идентификацијски број наведен у позиву уплате. Ваљаним уплатама сматрати ће се оне које су извршен у року и које су евидентирани на рачуну Фине најкасније у року од 8 дана од истека рока за уплату (чл. 12. Правилника). Након што понудитељ уплати јамчевину, понудитељу ће у суставу електроничке јавне дражбе бити видљиве дражбе за које је уплатио јамчевину и за које може испунити пријаву за судјеловање у електроничкој јавној дражби. До поврата јамчевине може доћи само ако Фина за то прими налог надлежног тијела за поврат јамчевине, у противном јамчевина ће бити на рачуну. Након што Фина прими одлуку надлежног тијела о поврату јамчевине, Фина је дужан извршити поврат јамчевине у року од 8 дана и то на рачун назначен у пријави за судјеловање (чл. 13. Правилник). Свакако је битно споменути обвезу Фине да отворити посебне рачуне код пословне банке на које ће се искључиво полагати: 1) новчана средства куповнине уплаћена у проведби оврхе, 2) новчана средства јамчевине уплаћена у проведби оврхе. Подаци о тим рачунима требају бити јавно објављени, тиме да пословна банка не наплаћује накнаду за отварање, вођење и затварање тих

посебних рачуна. Ипак анегдотски докази, али и релевантне одредбе Закона о платноме промету²⁶ доводе у сумњу наведену одредбу. Дужност је Фине исто тако да без одгоде изврши пријенос новчаних средстава с тих посебних рачуна на темељу налога суда, а ако би Фина утврдила немогућност provedба налога суда, о томе је дужна одмах обавијестити суд од којег је запримила налог за пријенос новчаних средстава. Средства на тим посебним рачунима изузета су од оврхе (чл. 132.ц ОЗ). Битно је споменути и рокове у којима Фина мора поступати. Тако је одређено да Фина може подузети радњу у поступку само на темељу налога суда те да се вријеме које је протекло прије доставе налога Фини не рачуна у законом прописан рок за њезино подузимање. Одређено је исто тако да ако је законом одређен дан за подузимање радње у поступку благодан, односно нерадни дан, као дан за подузимање радње узет ће се први радни дан (чл. 132.ф, ОЗ).

У чл. 3. и 4. Правилника детаљније се уређује питање доставе писмена између Фине и суда, односно Фине и других надлежних тијела. Када надлежно тијело доставља писмено Фини, тада се достава врши: препорученом пошљом уз повратницу, непосредном доставом или електроничким путем када за такву доставу буду остварени увјети. Надлежно тијело Фини мора доставити захтјев за продају и остала писмена у изворнику, отправку или овјереној преслици у надлежну пословну јединицу Фине, а ако се врши непосредна достава тада се има мора вршити радним даном од понедељка до петка од 8 до 13,00 сати. Попис надлежних јединица Фине налази се у Правилнику (Прилог 1). Исто тако када Фина доставља писмена надлежном тијелу достава се може вршити на једнаки начин, што значи препорученом пошљом уз повратницу, непосредном доставом или електроничким путем када за такву доставу буду остварени увјети. Непосредна достава се врши путем претинаца које надлежно тијело има у пословној јединици Фине, а ако надлежно тијело не би преузело писмено из претинца 8 дана, тада се достава врши поштом. Трошкови доставе сматрају се трошковима стечајног поступка.

Сада су рочишта за продају структурирана као електроничка дражба која, свака, траје десет радних дана тијеком којег времена се прикупљају понуде (чл. 102, ст. 3. ОЗ). Понуде за судјеловање у електроничкој дражби дају се под идентификатором и садржавају цијену понуде (чл. 132.г, ст. 4. ОЗ), а прикупљају се врши електроничким путем (чл. 132.г, ст. 1. ОЗ). На електроничкој јавној дражби не може се дати више истовјетних цијена понуде (132.г, ст. 5. ОЗ). Саме понуде се прикупљају електроничким путем, радним и нерадним даном у времену од 0-24 сата, с тим да су датум и вријеме почетка прикупљања понуда те датум и вријеме завршетка прикупљања понуда одређује Фина у позиву на судјеловање, што значи да је то унапријед одређено и не може се касније мијењати (чл. 17. Правилника). Такођер је омогућено је да се понуде дају и у пословној јединици Фине, тиме да је то могуће само у њено радно вријеме, дакле у радно вријеме пословнице (чл. 18. Правилника). Како би се избјегло

---

²⁶ НН, бр. 133/09. и 136/12.

симболично повећање одлучило се поближе одредити корак повећања цијене (тзв. дражбени корак) за који понудитељ може дати понуду у односу на износ минималне цијене за коју се предмет може продати или на износ задње ваљане понуде (чл. 19. Правилника). У сваком случају детаљније се уређује давање понуда у електроничкој јавној дражби, с тим да је почетна цијена продаје одређена од стране суда, а повећање задње ваљана понуде је могуће само за унапријед одређен дражбени корак (чл. 21. Правилника).

СЗ прописује могућност четири рочишта (чл. 247, ст. 3, т. 5. и ст. 4. СЗ). Не успије ли прва дражба, када Фина не прими нити једну ваљану понуду, приступа се другој - објавом позива за судјеловање у другој електроничкој дражби, првог дана након завршетка прве електроничке дражбе (чл. 102, ст. 3. ОЗ-а). Правилима о продајној цијени одређено је да се на првој дражби некретнина не може продати испод $\frac{3}{4}$ утврђене вриједности. Не прода ли се на првој дражби, некретнина се на другој дражби не може продати испод $\frac{1}{2}$ утврђене вриједности (чл. 247, ст. 5, т. 2. СЗ). Не успије ли ни друга електроничка јавна дражба, на трећој дражби не може се продати испод $\frac{1}{4}$ утврђене вриједности (чл. 247, ст. 5, т. 3. СЗ). Не успије ли нити трећа дражба, на четвртој дражби некретнина се продаје по почетној цијени од 1,00 куне. Не успије ли нити четврта дражба, Фина о тому обавјештава суд како би обуставио оврху (чл. 102, ст. 4. ОЗ-а). Електроничка дражба провести ће се и ако у њој судјелује само један понудитељ (чл. 100. ОЗ). При наведеним радњама понудитељ може одабрати између унапријед понуђених износа којему нуди сустав електроничке јавне дражбе, па ако у суставу није евидентирана нити једна ваљана понуда, тада исти може одабрати између износа понуде који одговара почетној цијени предмета продаје, износа који одговара почетној цијени увећаној за један дражбени корак или износа који одговара почетној цијени увећаној за три почетна корака. Ако је у сустав евидентирана ваљана понуда, тада понудитељ може одабрати између износа понуде који одговара износу највише евидентираних ваљаних понуда увећане за дражбени корак те износа понуде који одговара износу највише евидентираних ваљаних понуда увећане за три дражбена корака. Сваки одабир понудитељ мора потврдити напредним електроничким потписом (чл. 21. Правилника). Према одредби чл. 22. Правилника понуда се сматра прихваћеном када сустав електроничке јавне дражбе понудитеља обавијести да је његова понуда евидентирана као ваљана, тиме да се у суставу евидентирају све понуде (и ваљана и неваљане). Неваљана би била понуда у којој је понуђена цијена једнака ваљаној понуди која је већ раније евидентирана у суставу, односно у случају из чл. 21, ст. 7. Правилника (случај ако је понудитељева понуда у суставу евидентирана као највиша ваљана понуда). У каснијем надметању неваљане понуде се неће приказивати. Правилника такођер детаљније уређује питање прекида, одгоде и наставка продаје некретнина и покретнина у овршном поступку (чл. 24). Тако ће Фина прекинути поступак продаје некретнина и покретнина ако од надлежног тијела заприми одлуку о прекиду поступка, а наставити ће такав прекинути поступак кад од надлежног тијела прими одлуку о

наставку поступка. Учинак прекида је да престају тећи сви рокови одређени за поступак provedбе продаје, те наставком поступка рокови почињу тећи изнова. Како се ради о електроничкој јавној дражби могуће су ситуација да због техничких разлога дође до прекида поступка. Стога Правилник одређује поступање Фине након прекида због техничких потешкоћа. Наиме, ако би дошло до прекида надметања због техничких потешкоћа, да ће тада Фина наставити с надметањем након отклањања потешкоћа. У случају да дође до тешкоћа и због тога задњег дана надметања или би потешкоће трајале дуље од 12 сати у једном дану надметања, тада се надметање продужује за један дан. О томе ће Фина ставити обавијест на своје мреже странице (чл. 29). У случају да се од надлежног тијела заприми одлука о одгоди оврхе, тиме да ће се поступак наставити када се од надлежног тијела заприми одлука о наставку поступку. За разлику од прекида поступка, код одгоде се неће подузимати радње у поступку provedбе оврхе. И у случају прекида и у случају одгоде оврхе, након што Фина прими одлуку надлежног тијела о наставку поступка, поновно ће објавити позив на судјеловање у електроничкој јавној дражби (чл. 24. Правилника).

Електроничка јавна дражба завршава у тренутку који је унапријед одређен у позиву на судјеловање. Након завршетка електроничке јавне дражбе, Фина обавјештава суд о provedеној дражби, прикупљеним понудама и другим потребним податцима (чл. 103, ст. 2. ОЗ). Притом се суду доставља детаљан извјештај у којем се наводе сви подаци релевантни за доношења одлуке о досуди. По примитку обавијести суд утврђује који је купац понудио највећу цијену и јесу ли испуњене претпоставке да му се досуди некретнина (чл. 103, ст. 3. ОЗ). Рјешење о досуди израђује се у писаном облику, објављује се на огласној плочи суда и на мрежним страницама Фине те се сматра да је рјешење достављено свим особама којима се доставља закључак о продаји те свим судионицима у дражби истеком трећег дана од дана његова истицања на огласну плочу. Рјешење о досуди би требало садржавати клаузулу правоћности (с тиме да је у чл. 28, ст. 2. Правилника детаљно прописано које податке мора садржавати рјешење о намирењу које се доставља Фини), а ако то рјешење нема такве клаузуле вратити ће се надлежном тијелу. У рјешење о досуди ће се одредити рок у којем је купац дужан платити куповнину на рачун у Фини, тиме да је она дужна о уплати (или чињеници да уплата није извршена) обавијестити суд у року од 8 дана од истека рока за уплату. Куповнина се уплаћује на посебан рачун у Фини, тиме да ће Фина извршити пријенос средстава у тренутку када за то добије налог овршног суда (чл. 106, ст. 1. и 3. ОЗ). Понудитељима чија понуда није прихваћена Фина ће вратити јамчевину на темељу налога суда за пријенос новчаних средстава (чл. 99, ст. 4. ОЗ).²⁷

---

²⁷ Тако и подробније, Контреџ, Д., *Оврха на некретнини*, Хрватска господарска комора - сектор за трговину, 23. форум пословања некретнинама, 2015. те Михелчић, Г., *Коментар Овршног закона*, Загреб, 2015, стр. 15-1150. те *ид.*, *Новости у оврси на некретнини*, Право и порези, бр. 10/2014, стр. 7-14.

3.2.4. Улога Фине у тзв. „аутоматском стечају“

оначно, Фина темељем законских овласти из чл. 444. СЗ-а, покреће „аутоматски стечај“ за 27.106 правних особа које су на дан 1. рујна 2015. (дан ступања на снагу СЗ-а) у Очеvidнику редослиједа плаћања имале евидентиране неизвршене основе за плаћање у непрекинутом раздобљу од 120 дана (тзв. „мртва друштва“). Фина суду подноси: а) захтјев за provedбу скраћеног стечајног поступка те б) приједлог за отварање стечајног поступка. Ради се о „мртвим друштвима“ која дуље времена не обављају никакву дјелатност, а за које је законодавац оцијенио да је најрационалније трајно их елиминирати из подузетништва. За подношење захтјева за provedбу скраћеног стечајног поступка и приједлога за отварање стечајног поступка за правне особе из чл. 444. СЗ-а Фина нема право на накнаду (чл. 4. Правилника).

Наиме, изнимно од рока из чл. 429, ст. 1. СЗ-а, за правне особе које у Очеvidнику редослиједа основа за плаћање имају евидентиране неизвршене основе за плаћање у непрекинутом раздобљу од 120 дана, а које немају запослених те нису задовољени увјети за брисање из судског регистра по службеној дужности, Фина ће надлежном суду поднијети захтјев за provedбу скраћеног стечајног поступка у року од 8 дана од истека раздобља у којем су за правну особу испуњени увјети за покретање поступка, доставом писаног поднеска надлежном трговачком суду према сједишту правне особе. С друге стране, изнимно од рока из чл. 110, ст. 1. СЗ-а, за правне особе које у Очеvidнику редослиједа за плаћање имају евидентиране неизвршене основе за плаћање у непрекинутом раздобљу од 120 дана, Фина ће надлежном суду поднијети приједлог за отварање стечајног поступка у року од 8 дана од истека раздобља у којем су за правну особу испуњени увјети за покретање поступка, доставом писаног поднеска надлежном трговачком суду према сједишту правне особе.

4. Умјесто закључка

У Закону о финансијском пословању и предстечајној нагодби, у дијелу који се односи на поступак предстечајне нагодбе, Фина је кроз нагодбено вијеће водила први дио поступка по правилима управног поступка, док је трговачки суд у судском поступку верифицирао тко је и како гласовао за приједлог предстечајне нагодбе која је проведена пред Фином. Ипак у хрватском праву стечајни поступак је традиционално судски поступак у стварној надлежности трговачких судова. Штовише, из доктринарне перспективе може се констатирати да објективна потреба за специјализацијом судова нужан резултат захтјева за учинковитом судском заштитом.²⁸ Дакле, судска ингеренција у овом поступку је плод тежњи да се оствари праведност у погледу равномјерног намирења

---

²⁸ Дика, М., *Инсолвенцијско право*, Загреб, 1998, стр. 1-119. те Ераковић, А., *Стечајни закон с коментаром и примјерима*, Загреб, 1997, стр. 1-257.

вјеровника из имовине дужника. Стога је у новом Стечајном закону, који је ступио на снагу 1. рујна 2015., Фина „изгубила“ све функције вођења поступка и наступа као сервис тијела предстечајног и стечајног поступка, а који ће се поступци редовито отварати управо на темељу стања рачуна дужника у Очеvidнику редослиједа основа за плаћање који води Фина.

Сматрамо изузетно важним нагласити дужности Фине везане за стечајни поступак: 1) подноси приједлог за отварање овог поступка ако правна особа у Очеvidнику има блокаду рачуна у непрекидном раздобљу од 120 дана (чл. 110.), 2) подноси захтјев за provedбу скраћеног стечајног поступка ако је правна особа без запосленика; ако нису испуњене претпоставке за покретање другог поступка ради брисања из судског регистра те ако у Очеvidнику има блокаду рачуна у непрекидном раздобљу од 120 дана (чл. 429) те 3) осигурање новчаних средстава за намирење трошкова стечајног поступка у износу од 5.000,00 куна (предујам за намирење трошкова стечајног поступка) (чл. 112). Наведене дужности односе се на поступање Фине које се тичу дужника чија је неспособности за плаћање (инсолвентност) наступила након 1. рујна 2015. С друге стране, за правне особе које су на дан 1. рујна 2015. у Очеvidнику имале блокаду рачуна у непрекидном раздобљу од 120 дана (тзв. „мртва друштва“) Фина је дужна поднијети: 1) захтјев за provedбу скраћеног стечајног поступка (чл. 444, ст. 1) те 2) приједлог за отварање стечајног поступка (чл. 444, ст. 2). Продаја некретнина у стечају заузима важније мјесто у реформи СЗ-а, што је у складу с опћим имовинскоправним и господарским значењем некретнина као у правилу највјерједнијих дијелова имовине дужника чије се припадање дужнику може релативно једноставно утврдити и доказати. Ако стечајни вјеровници нису на извјештајном рочишту друкчије одредили начин и увјете продаје, имовину дужника продаје Фина електронском јавном дражбом, уз одговарајућу примјену правила оvrшног поступка о оvrси на некретнинама. Нова правила односе се и на уновчење предмета на којима постоји разлучно право па разлучни вјеровници губе право покретати поступке оvrхе или осигурања након отварања стечајнога поступка те се прописује надлежност стечајног суда за наставак прекинутих поступка. У коначници, правила која непосредно уређују наведену материју, дакле продају некретнина, су и најразрађенија. За сада, дио доктрине и праксе, сматра како је поступак продаје некретнине сложен и формализиран, па и оптерећен низом непотребних корака или одлука које тијеком поступка морају донијети надлежна тијела. Стога је скептичан, па и очекивања како ће реформе бити контрапродуктивне, сматрајући да би, умјесто растерећивања, судови могли имати пуно посла у стечајним предметима. Тому додају и чињеницу да на текст старог СЗ у погледу продај некретнина нису биле изнијете битније критике, па постављају и питање сврсисходности свеобухватнијих промјена у овом дијелу СЗ. Ипак аутор сматра да свака модернизација права значи и његово осувремењивање јер га доводи у склад с приликама и потребама времена у којем се примјењује па управо због тога ново правно уређење продаје некретнина у стечају представљају, *in ultima linea*, основу за побољшање опће дјелотворности

сустава пружања стечајно-правне заштите. У коначници, тешко је очекивати да стечајни поступак може бити брз, у случају одсуства интереса купаца или ако је продају могуће учинити само уз велико спуштање цијене какво је могуће у стечају. Нека рјешења могу поједноставити продају или је учинити транспарентнијом, и евентуално остварити бољу продајну цијену, али ће економско окружење и даље имати кључну улогу на исход и функционализацију циљева стечајног поступка. Ипак можда и важније питање је - може ли садашња организација трговачких судова²⁹ поднијети „терет“ вођења пет врста инсолвенцијских поступака - предстечајних нагодби,³⁰ предстечајних поступака, стечајних поступака, скраћених стечајних поступака и тзв. аутоматских стечајева. Такођер не смије се изгубити из вида да су трговачки судови сукладно одредбама новог Стечајног закона постали и „овршни“ судови, а за претпоставит је да ће све у коначници резултирати и споровима пред вишим судовима, дакле Врховним судом као и Високим трговачким судовима, што ће додатно оптеретити сустав трговачког правосуђења и поставити питање одржавања стандарда „разумног рока“ провођења стечајних поступака.

Закључно, чињеница је да се у оквиру сувремене технолошке револуције, срећемо са снажним захтјевима за смјелијим ревизијама стечајног права, а нова улога ФИНЕ и „електронификација“ поступка представља један такав класичан примјер. Наиме, такав технолошки напредак носи све ширу примјену *e*-потписа³¹ и *e*-исправа³² и *e*-доставе но уз тај напредак треба задржати па и побољшати правну сигурност и учинковитост правосуђа. Стога иако је још рано оцијенити наведене реформе, у сваком случају бити ће занимљиво видјети хоће ли се у пракси остварити намјере законодавца за краћим и јефтинијим поступком. Ту су свакако занимљива све учесталија доктринарна промишљања која наводе како би због правне неадекватности ФИНЕ, а преоптерећености судова било сврсисходније готово у потпуности проблем неформалне реорганизације усмјерити на јавне билежнике. Наиме, заступа се стајалиште како јавни

---

²⁹ Законом о подручјима и сједиштима судова (НН, бр. 128/14) установљавају се, међу осталим, и трговачки судови те одређују њихово подручје надлежности и сједишта у којима ће дјеловати. Према старом Закону о подручјима и сједиштима судова (НН, бр. 144/10. и 84/11) у Републици Хрватској установљено је 7 трговачких судова, а наведена „рационализација“ мреже судова започела је доношењем Закона о подручјима и сједиштима судова још 2008. када је број трговачких с 13 спао на 7 судова.

³⁰ Велики се број пословних субјеката који је склопио предстечајну нагодбу још увијек налази у раздобљу одобрене одгоде почетка плаћања (тзв. *grace period*) или је у тијек испуњавања обвеза на темељу одобрених предстечајних нагодби и тек ће вријеме показати хоће ли испунити преузете обвезе у цијелости и наставити уредно пословати. Подробније, Бодул, Д., Вуковић, А., *Анализа учинака предстечајних нагодби – Извјешће Министарства финансија Републике Хрватске од липња 2014*, Информатор, 2014, бр. 6310-6311, стр. 8-10.

³¹ Закон о електроничком потпису, НН, бр. 10/02, 80/08. и 30/14.

³² Закон о електроничкој исправи, НН, бр. 150/05.

биљежник има сасвим довољне овласти извршити потврду исправе какав је предстечајни споразум, будући је судски дио овог поступка у начелу, изванпарнично поступање, а истовремено има и знање и одговорност подучити странке о њиховом поступању те правима и обвезама које заснивају стављањем потписа на предстечајни споразум.

*Dejan Bodul Ph.D., Assistant Professor
Faculty of Law, University of Rijeka*

THE ROLE OF THE FINANCIAL AGENCY (FINA) AS A UTILITY SERVICE OF "INSOLVENCY" COURTS - FUNCTIONALIZATION OR DEJUDICIJALIZATION OF INSOLVENCY LEGAL PROTECTION?

Summary

Reforms of the old Bankruptcy Act (eight of them), as well as the implementation of the Act on Financial Operations and Pre-Bankruptcy Settlement (five amendments) in 2012, have significantly changed Croatian insolvency legislation. However, the reference method of determining the facts shows that the pre-bankruptcy and bankruptcy procedures in relation to other countries in the region is somewhat shorter, but more expensive and with lower settlement of creditors demands. Of course, in comparison to countries with developed bankruptcy system, these indicators are relatively weaker. Considering that such results, in addition of the legal solutions, are affected by numerous extrajudicial (institutional) factors, the legislator has made in 2015 another functionalization of the Bankruptcy Act by taking, after three years of experimentation in the Act on Financial Operations and Pre-Bankruptcy Settlement, provisions of prebankruptcy settlement through provisions of the pre-bankruptcy procedure. Both procedures, bankruptcy and pre-bankruptcy proceedings, are non-contentious sui generis procedures. Their specialty is reflected through all their rules. Specifically, the pre-bankruptcy and bankruptcy procedures are the only court proceedings in which except judicial body (the individual bankruptcy judge) are involved extra-judicial "bodies" (the trustee, assembly of creditors and creditors' committee and the Financial Agency (hereinafter: FINA)). What is apparent in the new Bankruptcy Act is that the role of the court is becoming more judicial and less administrative. In this way the administrative powers are left to the other expert bodies, such as FINA. The aim of this paper is to analyse the position of the FINAe as a legal

person with public authority which technically and administratively assist the judiciary and in insolvency proceeding is under the control of the insolvency judge.

Key words: *(new) The Bankruptcy Act, FINA, bankruptcy and pre-bankruptcy proceedings, administrative and technical assistance.*

Литература

- Bassani protiv Italije, пресуда, 11. просинца 2003, бр. 47778/99.
Capital Bank AD protiv Bugarske, пресуда, 24. студени 2005, бр. 49429/99.
Ceteroni protiv Italije, пресуда, 15. студени 1996., Reports of Judgments and Decisions 1996-V.
Interfina and Christian della Faille d’Huyse protiv Belgije, одлука, 4. свибња 1987, бр. 11101/84.
S.p.r.l. ANCA and Others protiv Belgije, одлука, 10. просинца 1984, Decisions and Reports 40.
Stran Greek Refineries i Stratis Andreadis против Грчке, пресуда, 9. просинца 1994., Серија А, бр. 301-Б.
Sukobljević protiv Hrvatske, пресуда, 2. студени 2006, бр. 5129/03.
- Бодул, Д., Вуковић, А., (Још једна) реформа стечајног законодавства функционализација стечајно правне заштите или placebo ефект, Зборник Правног факултета Свеучилишта у Риједи, вол. 36, 1/2015.
- Бодул, Д., Вуковић, А., Анализа учинака предстечајних нагодби – Извјешће Министарства финансија Републике Хрватске од липња 2014, Информатор, 6310-6311/2014.
- Гарашић, Ј., Стечајни план након измјена и допуна Стечајног закона 2012, у: Дјелотворна правна заштита у правичном поступку - Изазови правосудних трансформација на југу Европе, Liber amicorum Михајло Дика, Зборник радова у част 70. рођендана проф. др. сц. М. Дике, (ур. А. Узелац, Ј. Гарашић, А. Маганић), Правни Факултет, Загреб, 2013.
- Дика, М., Инсолвенцијско право, Правни факултет, Загреб, 1998.
- Дика, М., Предстечајна нагодба: претпоставке, покретање, тијела, судионици, provedба поступка, учинци, стављање изван снаге, у: Савјетовање о Закону о финансијском реструктурирању и предстечајној нагодби (НН, бр. 108/12.), Црнић, И. (ур.), Организатор, Загреб, 2012.
- Ераковић, А., Стечајни закон с коментаром и примјерима, Загреб, 1997.
- Контреџ, Д., Оврха на некретности, Хрватска господарска комора - сектор за трговину, 23. форум пословања некретности, 2015.
- Михелчић, Г., Коментар Овршног закона, Загреб, 2015.
- Михелчић, Г., Новости у оврси на некретности, Право и порези, бр. 10/2014.
- Омејец, Ј., Конвенција за заштиту људских права и темељних слобода у пракси Еуропског суда за људска права, страсбоуршки acquis, Загреб, 2013.
- Радовић, В., Стечај повезаних друштва – основни проблеми и недоумице, HARMONIUS - Journal of Legal and Social Studies in South East Europe, 2014.

Дејан Бодул, Улога Финанцијске агенције (Фине) као услужног сервиса
"Инцолвенцијским" судовима..., (стр. 659-682)

- Чувелјак, Ј., Непримјењивост Правилника о овршној продаји некретнина код продаје у стечајном поступку, Право у господарству, вол. 3/2015.
- Чувелјак, Ј., О новом Стечајном закону, Право и порези, бр. 7-8/2015.
- Council Regulation (EC) No 1346/2000 of 29 May 2000 on Insolvency Proceedings – Уредба о стечајним поступцима, Official Journal of the European Communities L 160, 30. липња 2000. (Уредба Вијећа (ЕЗ) бр. 681/2007 од 13. липња 2007. о измјени пописа стечајних поступака, ликвидацијских поступака и стечајних управитеља у прилозима А, Б и Ц Уредби (ЕЗ) бр. 1346/2000 о стечајним поступцима).
- Еуропска Конвенција за заштиту људских права и темељних слобода, НН-МУ, бр. 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06. и 2/10.
- Закон о електроничкој исправи, НН, бр. 150/05.
- Закон о електроничком потпису, НН, бр. 10/02, 80/08. и 30/14.
- Закон о финансијској агенцији, НН, бр. 117/01, 60/04. и 42/05.
- Закон о финансијском пословању и предстечајној нагодби, НН, бр. 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15. и 78/15.
- Закон о платном промету у земљи, НН, бр. 117/01.
- Закон о платном промету, НН, бр. 133/09. и 136/12.
- Закон о подручјима и сједиштима судова, НН, бр. 128/14.
- Закон о подручјима и сједиштима судова, НН, бр. 144/10. и 84/11.
- Закон о судском регистру, НН, бр. 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13. и 93/14.
- Закон о власништву и другим стварним правима, НН, бр. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12. и 152/14.
- Îăđøġę çàêġġ, ĨĨ, âđ. 112/12, 25/13. è 93/14.
- Правилник о начину и поступку provedбе продаје некретнина и покретнина у овршном поступку, НН, бр. 156/14.
- Правилник о врсти и висини накнаде трошкова Финанцијске агенције у предстечајном поступку и о висини накнаде трошка Финанцијске агенције за подношење приједлога за отварање стечајног поступка, НН, бр. 106/15.
- Правилником о попису јединица Финанцијске агенције и подручјима њихове надлежности, НН, бр. 106/15.
- Приједлог Закона о provedби продаје некретнина и покретнина у овршном поступку. Доступно на мрежним страницама: <http://www.sabor.hr/prijedlog-zakona-o-provedbi-prodaje-nekretnina-i-p>. (12.01.2016).
- Стечајни закон, НН, бр. 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12, 45/13.
- Стечајни закон, НН, бр. 71/15.
- Уредба о критеријима и начину обрачуна и плаћања награде стечајним управитељима, НН, бр. 105/15.